

Caroline Krook

Biskop som väcker respekt - och bestörtning

Caroline Krook är en kvinna som väcker både respekt och bestörtning just nu. Hon är inte bara biskop utan också en stark kvinnlig ledare med teologisk profil. Det provocerar hennes kritiker både inom och utom kyrkan. "Jag vet det ju så väl, men glömmer så lätt, hur utsatta kvinnliga ledare", säger hon.

Helgsmålsfriden sänker sig över biskopsvåningen på Artillerigatan 30 när vi slår oss ned i soffan med magnifik utsikt över Hedvig Eleonora kyrka. Mitt på salongsmattan ligger Murre, en före detta lösdrivarkatt som Caroline Krook hittat i en lövhög en vinternatt och låtit flytta in.

Nu har det gått åtta månader sedan hon vigdes till ämbetet som den "pingstpersonlighet" som KG Hammar har valt att beskriva henne som. En ovanlig kvinna med andlig resning som en abbedissa, säger andra, en andlig ledare vars ord väcker både respekt och

bestörtning. Det har märkts inte minst i massmedia den senaste tiden där rubrikerna om biskopen duggat tätt.

Det gäller till exempel debatten om Livets ord som hon nu i efterhand ångrar att hon gav sig in i. Det gick helt enkelt för snabbt, säger hon. Den kvällen skulle hon ha stor middag hemma och stod med handduken i handen när kvällstidningen ringde. Vad tyckte hon om att Livets ord skulle ha gudstjänst i TV?. "Det är vanskligt", var mitt svar, säger hon. Tanken hade direkt gått till en rullstolsbunden väninna som fått veta av Livets ord att hon har Djävulen i sig. Det är ju oacceptabelt, menar hon, men fördenskull dömer hon inte hela rörelsen. Hon såg gudstjänsten och hade inga invändningar, även om "lovsång på kommando" inte är hennes melodi. Men så kom rubriken "Biskopen har gått in i striden" tätt följd av omdömen om henne som magistral, stram, militärisk som en SS-general.

- Skulle en man ha blivit behandlad så? frågar hon sig idag. Jag vet det ju så väl, men glömmer så lätt hur utsatt en stark kvinnlig ledare är.

Inte minst för konflikter som vissa män borde ha löst med sina mödrar för länge sen.

En annan sida av Caroline Krook möter jag i det personliga vapen hon valt som biskop i Stockholms stift. En stensatt brunn med en tom vattenkruka bredvid, som tecken för uppbrott och avgörande förändring efter mötet med Kristus. Det är kvinnan vid Sykars brunn som efter mötet med Jesus har lämnat allt som hon hade för händer och skyndat iväg för att berätta om honom. Hon visar på vägen utan att stå i vägen, säger Caroline Krook. Men krukans är också en självbild. Då tänker hon på Paulus bild av skatten, evangeliet, som är nedlagd i det bräckliga lerkärlat människan. I diktsamlingen "*Om sorgen i livet*" (Proprius) skriver hon "Tack, Herre, för att det är oss vanliga människor du använder för tjänst för ditt rike. Vi behöver inte vara märkvärdiga, felfria. Just den kantstötta, skrangliga och bräcklige kan du använda för att sprida ljus och hopp."

Den tomma krukan
fyller du.

Den som ingenting är
kan få ny kraft - i dig."

Nyckelfrågan idag, menar Carline Krook,
handlar om tillit. Framförallt om brist på
tillit.

- Förr dog man av infektionssjukdomar
eller vällevnadsproblem men nu dör vi
av brist på tillit, säger biskop Caroline.
Det är förödande för en människa att
sakna tillit till sina medmänniskor, till sig
själv eller till Gud.

- Tillit är den maktlösa människans
makt, säger hon med eftertryck.

Med sin inriktning mot enkelhet och
andligt djup vill hon förmedla just
erfarenhet av tillit. Ge en känsla av Guds
närvaro utan att sätta det förskräckande
majestätiska i kontrast till människans
litenhet och syndfullhet. Tillitens mässä,
som hon själv skrivit, samlade senast
nära 500 personer i Västerledskyrkan på
Jungfru Marie kyrkogångsdag. Medlen
är enkla och traditionella; hon använder
helt enkelt kyrkans rituella arv för att
förnya arvet. "Vi vilar i dig, vi litar på

dig" sjunger kören och församlingen
upprepar omkvädet om och om igen.
- Respekten för heligheten och det
heliga rummet är viktig, betonar hon.
Det är nog klokt om vi, precis som de
första kristna, skiljer på profant och
sakralt ätande i kyrkan.

Men utställningar då, undrar jag. Skulle
hon själv ha tillåtit Ecce Homo-bilderna
i Storkyrkan? Aldrig som permanent
utställning i kyrkorummet som dopföljen
eller begravningsgäster skulle behöva
möta
är svaret.

- Men som bibelmeditation en kulturnatt
skulle jag nog ha gjort det. Då väljer
man själv om man vill gå dit eller inte.
Faktum är att Jesus provocerade mer
än så, säger hon bestämt men tillägger
att hon också tar på allvar de människor
som fått sin Kristusbild skändad.

Ecce Homosaken är en av många
konflikter i kyrkan idag. Det talas
mycket om mobbning och maktkamp.
Vad är det egentligen som händer?
Caroline Krook ser det som en

trovärdighetskris inne i kyrkan och den
bekymrar henne. Det gäller inte minst
Kyrkans Tidning som ständigt skriver
om kyrkans konflikter och därmed
underbygger rädslan hos medarbetare
och förtroendevalda, menar hon.

Själv har hon skrivit om "den kyrkliga
elakheten" i boken *Prästen identitet
och kyrkans trovärdighet* (Verbum).
Det är en speciell elakhet som bara
frodas i kyrkliga miljöer där vanliga
utstötningsmekanismer
saknas. Maktmänniskor får lättare ett
fäste bland människor som fostrats till
tålmod, kärlek och fördragsamhet.
För att hantera elakheten hänvisar vi
till Kristus, skriver hon, men vi vågar
varken se helheten eller förmår påverka
den.

Många vill tona ned prästernas roll för
att komma till rätta med kyrkans kris.
Det vill inte Caroline Krook. Tvärtom
vill hon återupprätta prästämbetet som
motvikt mot sekulariseringen inom
kyrkan. Det är gudstjänstgemenskapen
som är det viktiga i kyrkan, menar hon.
Kyrkan ska vara öppen för alla men

det är bekännelsen till Kristus som gör kyrkan trovärdig. "En smed som inte smider är ingen smed och en präst som inte predikar är inte längre en präst", säger hon med kyrkoreformatorn Olaus Petris fyrahundra år gamla ord.

I biskop Carolins kyrka handlar det varken om ytlig statistik eller popularitetsjakt. Himmelriket opererar inte med kvantitativa mått, säger hon. En full kyrka säger inget om framgång och en tom behöver inte vara ett misslyckande. Det är troheten mot kallelsen det handlar om och - återigen - tilliten.

- Himmelriket har en sprängkraft som vårblomman som bryter igenom asfalten men undret sker i det outsägliga, som hon uttryckte det i sin predikan vid Tillitens mässa.

- Den stora frestelsen är att försöka organisera fram ett himmelrike, att "vidta åtgärder" i stället för att verka inifrån Guds frid.

Hur gör du själv, frågar jag, för att hålla dig så brinnande och hängiven?

- Det handlar om andlig diciplin, svarar

hon. Ju mer jag har att göra desto viktigare blir mässan och bönen. En hållpunkt är middagsmässan på torsdagar som jag nästan aldrig väljer bort. En annan är bibelläsning och mitt eget skrivandet som fungerar som förbön.

Men tvivlet, då? Och tröttheten, finns det rum för den, undrar jag? Men frågan känns inte aktuell för hon lever fortfarande i glädjen över sitt nya uppdrag. Men i förbönsdikterna från de senaste åren ger hon ord både åt egen och andras vånda vid tillfällen när ritualens ord blivit till "ljudkuliss av banalaste slag". En av dikterna heter "Cermonimästare eller...?"

"Gud vad har jag lånat mig till?
Fanns där ingen mer än jag
med ett uppståndelsehopp?"

...
Upprörd flydde jag därifrån.
Detta är svårare än allt.
Svårare än självmorden,
barnolycksfallen, trafikdöden, cancer!
Svårare för min uppgift
känns inte meningsfull!

...

Om jag idag har varit med om
att tillbe och tjäna en avgud
- stämpningsguden -
så förlåt mig, Herre.
Du är den ende jag vill tillbe och tjäna!"

Nu har skymningen fallit kring Hedvig Eleonora kyrka som en gång var Caroline Krooks konfirmationskyrka. När prästen den gången sa att några av er nog kommer att bli präster visste flickan Caroline att hon var en av dom. Pingstbudskapet är hennes kallelseord, en mission som innebär att varje människa ska få höra budskapet på sitt eget språk. Av henne som "präst till evig tid". Det är hennes livs djupaste identitet, säger hon. Det är det ovanliga, tänker jag, att hon är odelad i sin prästidentitet. Hängiven i det inre med ett avstånd i det yttre som ofta följer med kallelsen till andligt ledarskap.

Lisbeth Gustafsson